

Riktlinje

För färdtjänst

Herrljunga
kommun

Dokumentinformation

Diarienummer: KS-2024-00370
Fastställt: Kommunfullmäktige 2020-02-18 § 13
Senast reviderad: Kommunfullmäktige 2024-12-10 § 147
Giltig till: Tills vidare
Dokumentansvarig: Socialnämnden

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
2. Tillstånd för färdtjänst.....	4
2.1 Barn rättighet till färdtjänst.....	5
2.2 Olika typer av resor	5
2.3 Tillståndsnivåer.....	5
2.4 Begränsningar	5
3. Färdtjänstillståndets omfattning	6
3.1 Giltighetstid.....	6
3.2 Resor	6
3.3 Övriga föreskrifter och individuella villkor	6
3.4 Medföljande ledsagare	7
4. Färdtjänstens utförande	7
4.1 Beställning av resa	7
4.2 Medföljande resenär.....	7
4.3 Sällskapsdjur	8
4.4 Assistanshund	8
4.5 Hjälpmedel, bagage och bilbarnstol	8
5. Område för färdtjänstresor	8
6. Färdtjänstresa inom annan kommun.....	8
7. Regionfärdtjänst.....	8
7.1 Tillståndsnivå i regionfärdtjänsten	9
7.2 Tillståndets omfattning.....	9
8. Prövning av rätt till färdtjänst.....	9
8.1 Ansökan och prövning av rätt till färdtjänstillstånd	9
8.2 Beslut om färdtjänstillstånd.....	9
8.3 Avslag och överklagande	10
8.4 Omprövning och återkallande av färdtjänstillstånd	10
9. Avgifter	10

1. Inledning

Färdtjänst är en särskild form av kollektivtrafik.

Den allmänna kollektivtrafiken i Herrljunga kommun utgörs av bussar, tåg och närtrafik. Närtrafik är kollektivtrafik för alla som vill åka från landsbygd till tätorternas närtrafikhållplatser eller tvärtom. Den regionala trafiken ombesörjs av bussar och tåg.

Färdtjänsten regleras i Lag om färdtjänst (1997:736) och det är folkbokföringskommunen som har ansvar att anordna färdtjänst för kommuninvånare. Färdtjänsten jämförs med den allmänna kollektivtrafiken och man försöker i så stor utsträckning som möjligt ha liknande förutsättningar. Detta innebär också att man försöker anpassa de allmänna kommunikationerna så att fler funktionshindrade kan använda sig av dessa.

I Herrljunga kommun är det socialnämnden som är ansvarig nämnd för färdtjänst och riksfärdtjänst. Kommunen kan efter erforderliga beslut överlåta sina uppgifter till trafikhuvudmannen inom Västra Götalands län och genom avtal har Herrljunga kommun uppdragit till Västtrafik AB att upphandla och administrera den anropsstyrda trafiken och beställningscentralen.

2. Tillstånd för färdtjänst

Färdtjänst är en särskilt anpassad del av kollektivtrafiken som efter behovsprövning är tillgänglig för personer som på grund av funktionsnedsättning, som inte endast är tillfälligt,

- har väsentliga svårigheter att förflytta sig själv på egen hand eller
- att resa med allmänna kommunikationer.

Enligt domstolspraxis ska funktionsnedsättningen beräknas bestå minst tre månader för att inte betraktas som tillfälligt. Detta innebär att funktionsnedsättningar som varar under kortare tid och som för den enskilde kan ge stora svårigheter i upprättande av sociala kontakter eller för att genomföra inköp, inte faller inom lag om färdtjänst.

Vad lagen avser med väsentliga svårigheter är inte definierat. Domstolspraxis är en vägledning i bedömningen. I den kan uttydas att det är svårigheterna i samband med resandet som är grund för färdtjänst och inte svårigheter vid resans mål.

Begreppet förflytta sig på egen hand är kopplat till själva resandet, att ta sig till hållplatsen och att stiga på och av buss/tåg och inte förflyttningsmöjligheter i ett vidare perspektiv.

Bristfälliga allmänna kommunikationer berättigar inte till färdtjänst, inte heller bristande förmåga att framföra eget fordon.

För färdtjänstillstånd gäller följande i Herrljunga kommun:

- Den sökande är folkbokförd i kommunen.
- Funktionshindret bedöms bestå i minst tre månader
- Den beräknade tiden för funktionshindrets varaktighet utgår från ansökningsdagen eller den dag varaktighetens längd bekräftas via utredning.
- Funktionshindret ska ge väsentliga svårigheter vid förflyttning eller vid resa med allmänna kommunikationsmedel.

- Det ska finnas ett tydligt samband mellan funktionsnedsättningen och svårigheterna att förflytta sig själv eller att genomföra själva resan.
- Tillstånd till färdtjänst är personligt.

2.1 Barn rättighet till färdtjänst

Utgångspunkten vid bedömning av barns behov av färdtjänst, är vad som kan anses gälla för andra barn utan funktionsnedsättning i motsvarande ålder.

Mindre barn reser normalt inte ensamma med allmänna kommunikationer. När det gäller större barn bör utredningen klargöra om barnet på grund av funktionshindret klarar att göra resor som jämnåriga normalt kan göra på egen hand.

2.2 Olika typer av resor

I Herrljunga kommun kan tillstånd beviljas för;

- Färdtjänstresa med personbil eller specialfordon
- Verksamhetsresor

Med verksamhetsresa avses resa till och från daglig verksamhet enligt LSS (omsorgsresa) eller dagverksamhet enligt Sol. (dagverksamhetsresa).

2.3 Tillståndsnivåer

Den enskildes möjligheter att resa definieras vid utredningstillfället, vad gäller funktionshinder och resmöjligheter: att åka låggolvsbuss, åka buss med ledsagare, åka närtrafik och/eller flextrafik, åka tåg, genomföra byten, aktuella hjälpmedel med mera. Resenären ska därefter vid beställningen hänvisas till allmän kollektivtrafik på hela eller delar av resan, när den enskildes funktionsnedsättning så tillåter. Detta bedöms av kommunens handläggare och innebär att man måste ta hänsyn till exempel till ett varierat hälsotillstånd.

Någon hänsyn till den enskildes ekonomi tas inte vid bedömningen.

I följande ordning blir resenären anvisad lämpligt färd sätt utifrån sina individuella förutsättningar:

- Färdtjänst får endast användas vid de resor funktionsnedsättningen medför väsentliga svårigheter att använda annat färd sätt såsom närtrafik. Finns närtrafik att tillgå skall den nyttjas i första hand.
- En färdtjänstresenär som har förmåga att resa med allmän kollektivtrafik, men har svårigheter att gå längre sträckor kan beviljas resa med färdtjänstfordon till och från allmän kollektivtrafik, s.k. anslutningsresa.
- Färdtjänstresenär som på grund av sin funktionsnedsättning inte kan genomföra resan med byten kan beviljas resor utan byte. Allmäntillståndet bör riskera att bli kraftigt påverkat för att resor utan byten ska beviljas.
- I de fall en färdtjänstresenär på grund av sin funktionsnedsättning inte kan genomföra sin resa inom ramen för tidtabell och linje kan avvikelse beviljas om det finns synnerliga skäl
- En färdtjänstresenär som på grund av funktionsnedsättning bara kan resa med personbil alt. specialfordon beviljas detta. Resorna samordnas med andra resenärer.

2.4 Begränsningar

Färdtjänstillstånd får inte användas för resor som görs i tjänsten, då dessa resor är ett ansvar för arbetsgivaren.

Tillståndet omfattar inte transporter som av någon anledning bekostas av det allmänna eller om annan betalningsansvarig finns. Sjukresor, ambulanstransporter, skolskjutsar och resor som bekostas av arbetsförmedlingen eller genom förordningen om aktivitetsstöd är exempel på sådana resor.

Sökande som inte är folkbokförd i riket, till exempel asylsökande flykting kan inte beviljas färdtjänst. Den sökande ska istället hänvisas till Migrationsverket.

3. Färdtjänstillståndet omfattning

3.1 Giltighetstid

Tillstånd till färdtjänst meddelas för viss tid beroende på funktionsnedsättningens varaktighet. I normalfallet meddelas färdtjänst under 2 år varefter ny ansökan måste göras. Då osäkerhet råder om funktionsnedsättningens varaktighet ska beslutet meddelas för en kortare tid. Personer över 85 år med varaktig funktionsnedsättning kan meddelas tillstånd för färdtjänst tillsvidare.

Om behovet av färdtjänst förändras under tiden är det resenärens skyldighet att meddela detta till kommunens färdtjänsthandläggare.

3.2 Resor

Det är kommunen som bedömer vad som är skälig omfattning och särskilda skäl när det gäller begränsningar av antal resor. Enligt lagens förarbeten ska begränsningar av antal resor inte ske då det gäller resor till och från arbetet eller sådana resor som kan anses vara väsentliga för tillståndshavaren. För Herrljunga kommun gäller följande:

- Den som beviljats färdtjänst får normalt företa obegränsat antal resor.
- Färdtjänst får företas under hela dygnet och alla veckodagar i enlighet med Västtrafiks regler.
- Barn under 7 år får inte företa färdtjänstresa utan vuxens sällskap.
- Den som beviljats verksamhetsresa (omsorgsresa alt. dagverksamhetsresa) har rätt till en tur- och returresa per dag.
- Tillstånd kan meddelas under viss del av året. Vintertillstånd gäller under tiden 1/11 – 31/3.

3.3 Övriga föreskrifter och individuella villkor

Efter individuell prövning kan färdtjänstillståndet innehålla rätt till resor i speciellt anpassat fordon, undantag från samåkning, undantag från baksätessplacering samt hämtning och lämning i hemmet. Behovet ska normalt styrkas genom ett medicinskt utlåtande.

Trappklättrare kan beviljas under en övergångsperiod upp till 6 månader. En trappklättrare kan användas för att förflytta person på invändig trappa till och från den egna bostaden i ett flerbostadshus. Västtrafik utreder och beslutar om det är möjligt att använda trappklättrare på ett säkert sätt. Trappklättring utförs inte i den egna bostaden eller utomhus.

Liggande transport samt bärhjälp tillhandahålles ej. Scooter får ej medföras vid färdtjänstresa.

Färdtjänstinnehavaren är skyldig att anmäla förändringar gällande hjälpbehov, hjälpmedel, behov av fordonstyp eller adressändring för att tillståndet skall bli rätt registrerat hos Västtrafik.

3.4 Medföljande ledsagare

Färdtjänstberättigad person som måste ha hjälp av någon annan person i fordonet för att kunna genomföra själva färdtjänstresan kan efter ansökan beviljas ledsagare. Detta avser hjälp utöver det stöd som erhålls av transportören eller som går att beställa utan kostnad för att kunna genomföra resan. Behov av hjälp före eller efter resan samt hjälp på resmålet berättigar inte till ledsagare.

För ledsagare i Herrljunga kommun gäller:

- Tillståndshavaren har behov av hjälp under själva resan.
- Ledsagaren ska stiga på och av vid samma plats som tillståndshavaren.
- Ledsagare reser utan kostnad.
- Den som själv är tillståndshavare kan inte vara ledsagare.
- Kommunen är inte skyldig att tillhandahålla ledsagare.

4. Färdtjänstens utförande

Färdtjänst är en samordnad transportform vilket innebär att resorna sker tillsammans med andra resenärer och att fordonet inte alltid åker den närmaste vägen, vilket gör att restiden kan påverkas.

Färdtjänstillståndet innebär alltid att resenären får följande service vid färdtjänstresa:

- Hjälp till och från ytterdörr i markplan
- Hjälp in i och ut ur fordon
- Hjälp med säkerhetsbälte
- Hjälp med hjälpmedel och bagage in i och ut ur fordonet

4.1 Beställning av resa

Den som beviljats tillstånd till färdtjänst ska själv eller med hjälp av annan beställa sin resa genom av kommunen anvisad beställningscentral.

Resan ska beställas i så god tid som möjligt, helst redan när man vet att man kommer att genomföra den aktuella resan, men minst 2 timmar före man vill resa. Beställning av återresa kan göras vid beställning av framresan. Man kan beställa flera resor samtidigt.

Färdtjänstresa ska bokas från en adress till en annan. Resor kan inte beställas med via-adress och uppehåll får inte göras under resan. Undantag kan beviljas för tillståndshavare med minderåriga barn med via-adress till förskola/fritidshem.

Vid beställning får man besked om vilken tid man blir hämtad, vilken kan förskjutas 10 minuter framåt.

Avbeställning och ändring av beställd resa kan göras dygnet runt och senast 60 minuter innan överenskommen tid för hämtning.

Tillståndshavare ska vid färdtjänstresa kunna uppvisa giltig legitimation.

4.2 Medföljande resenär

Medresenär avser person som reser i sällskap med den färdtjänstberättigade utan att vara ledsagare. Den färdtjänstberättigade får ta med en medresenär och egna barn/syskon upp till 20 år.

Detta får inte generera att större fordon måste användas. Medresenären ska vara med från resans start till dess mål.

4.3 Sällskapsdjur

Sällskapsdjur får medfölja färdtjänstberättigad resenär, specifik legitimering i beställningsmottagarens system krävs och en egenavgift tas ut för medföljande sällskapsdjur. Det är resenärens skyldighet att ta med nödvändig utrustning som exempelvis bur eller säkerhetssele. Resenären ansvarar själv för att se till så att djuret placeras på ett trafiksäkert sätt i fordonets bagageutrymme. Om resenären har behov av att medföra andra hjälpmedel som måste förvaras i bagageutrymmet, får sällskapsdjuret resa inne i kupén. I de fallen ansvarar resenären för att medföra ett underlag för att skydda inredningen samt säkerhetssele.

Resenären ansvarar för djuret under hela resan. Detta innebär att resenären kan bli ersättningsskyldig om djuret förorsakar störning eller någon skada under resan.

4.4 Assistanshund

Certifierad assistanshund får medfölja utan avgift. Certifiering eller legitimation ska kunna uppvisas på begäran

4.5 Hjälpmedel, bagage och bilbarnstol

Tillståndshavare får ta med de hjälpmedel som behövs för resans genomförande, ex. gånghjälpmedel eller rullstol.

Bagage får bestå av två kassar alternativt en resväska eller motsvarande som kan bäras av resenär på en kollektivtrafikresa.

Vid behov av bilbarnstol/bilkudde skall denna tillhandahållas av tillståndshavaren.

5. Område för färdtjänstresor

Färdtjänstområdet innefattar resor i Herrljunga kommun och till, från, inom och mellan kommunerna Falköping, Vara, Vårgårda, Alingsås, Borås, Ulricehamn, Essunga och Skövde.

För karta se bilaga 1.

Färdtjänstresa till och från arbete eller studier, s. k. väsentliga resor, kan även beviljas till kommuner utanför färdtjänstområdet om dessa ligger inom normalt pendlingsavstånd.

6. Färdtjänstresa inom annan kommun

Färdtjänstberättigad som tillfälligt kommer att vistas i annan kommun kan meddelas tillstånd till att företa resor med färdtjänst i denna kommun. I Herrljunga kommun kan detta beviljas om det finns särskilda skäl. Tillstånd meddelas för ett begränsat antal resor. Särskilda skäl kan vara gymnasieelever studerande vid riksgymnasium för funktionsnedsatta eller vid tillfällig semestervistelse.

7. Regionfärdtjänst

Enligt 3 § lag om färdtjänst kan färdtjänstillståndet även gälla för resor mellan kommunen och en närliggande kommun än de som ingår i färdtjänstillståndet, om det finns särskilda skäl. För

Herrljunga kommun gäller regionfärdtjänst i övriga kommuner inom Västra Götalands län samt Kungsbacka kommun.

För resor utanför Västra Götalands län och Kungsbacka kommun gäller riksfärdtjänst som regleras i "Riktlinje för riksfärdtjänst".

7.1 Tillståndsnivå i regionfärdtjänsten

De tillstånd nivåer som gäller i den kommunala färdtjänsten gäller även i regionfärdtjänsten, med några undantag. Färdtjänsthandläggare ska utreda och besluta om tillstånd som är specifika för regionfärdtjänsten, enligt nedan.

1. En färdtjänstresenär som har förmåga att resa med allmän kollektivtrafik men har svårigheter att gå längre sträckor kan beviljas resa med färdtjänstfordon till och från allmän kollektivtrafik.
2. En färdtjänstresenär som på grund av funktionsnedsättning bara kan resa med personbil beviljas detta även i regionfärdtjänsten. Resorna sker med personbil hela vägen. Resorna samordnas med andra resenärer.
3. Färdtjänstresenär som på grund av sin funktionsnedsättning inte kan genomföra resan med byten kan beviljas detta. Allmäntillståndet bör riskera att bli kraftigt påverkat för att resor utan byten ska beviljas.

7.2 Tillståndets omfattning

Regionfärdtjänst meddelas för 10 enkelresor under en tolv månadsperiod, till och från samt inom kommunerna i Västra Götalands län och Kungsbacka kommun. Fler resor kan beviljas om det finns särskilda skäl. Exempel på detta är besök hos närstående, delta i möten som förtroendevald eller utöva handikappidrott.

8. Prövning av rätt till färdtjänst

8.1 Ansökan och prövning av rätt till färdtjänstillstånd

Rätten till färdtjänst prövas i Herrljunga kommun av Socialnämnden efter ansökan från den enskilde. Ansökan om färdtjänstillstånd kan vara skriftlig eller muntlig. Utöver ansökan kan krävas utlåtande från läkare eller annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal. I ansökan kan samtycke ges till att färdtjänsthandläggare kan ta del av uppgifter hos andra, såsom läkare, hälso- och sjukvårdspersonal, biståndshandläggare och andra myndigheter. Personligt sammanträffande, hembesök eller telefonkontakt med beslutande tjänsteperson kan ske.

8.2 Beslut om färdtjänstillstånd

Beslut om färdtjänstillstånd skall fattas av den som enligt gällande delegeringsordning är behörig. Beslut meddelas skriftligt av färdtjänsthandläggare och ska innehålla giltighetstid samt vilka färdsätt som gäller. Avslagsbeslut eller beslut som innebär inskränkningar måste motiveras och information om hur beslutet kan överklagas måste bifogas. Ett ärende får inte avgöras utan att den sökande har underrättats om en uppgift som tillförts ärendet genom någon annan än sökande själv. Vid eventuellt avslag ska underrättelse av material som är av betydelse inför beslut kommuniceras med den enskilde. Den enskilde ska ges möjlighet att yttra sig över eller komplettera materialet.

8.3 Avslag och överklagande

Om den sökande är missnöjd med beslutet kan det överklagas till förvaltningsrätten som gör en prövning av ärendet. Vid avslag och delavslag skickas informationen om hur man överklagar tillsammans med beslutet. Överklagandet ska skickas till socialnämnden inom tre veckor från det att den sökande fick ta del av beslutet. Socialnämnden avgör om det finns skäl för omprövning, om överklagandet inkommit inom rätt tid och om det ska skickas vidare till förvaltningsrätten. Om den sökande eller kommunen är missnöjd med förvaltningsrättens dom kan domen överklagas till kammarrätten. Ett överklagande ska innehålla ett yrkande om prövningstillstånd. Kammarrättens dom kan överklagas till Högsta förvaltningsdomstolen

8.4 Omprövning och återkallande av färdtjänstillstånd

Enligt 12 § lag om färdtjänst får ett tillstånd återkallas om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns. Ett färdtjänstillstånd kan omprövas och återkallas om till exempel den allmänna kollektivtrafiken anpassats eller resenärens funktionsförmåga har förbättrats.

Ett tillstånd får också återkallas om tillståndshavaren gjort sig skyldig till allvariga eller upprepade överträdelse av föreskrifter och villkor som gäller för färdtjänstillståndet. Även föreskrifter och villkor får ändras om ändrade förhållanden föranleder det.

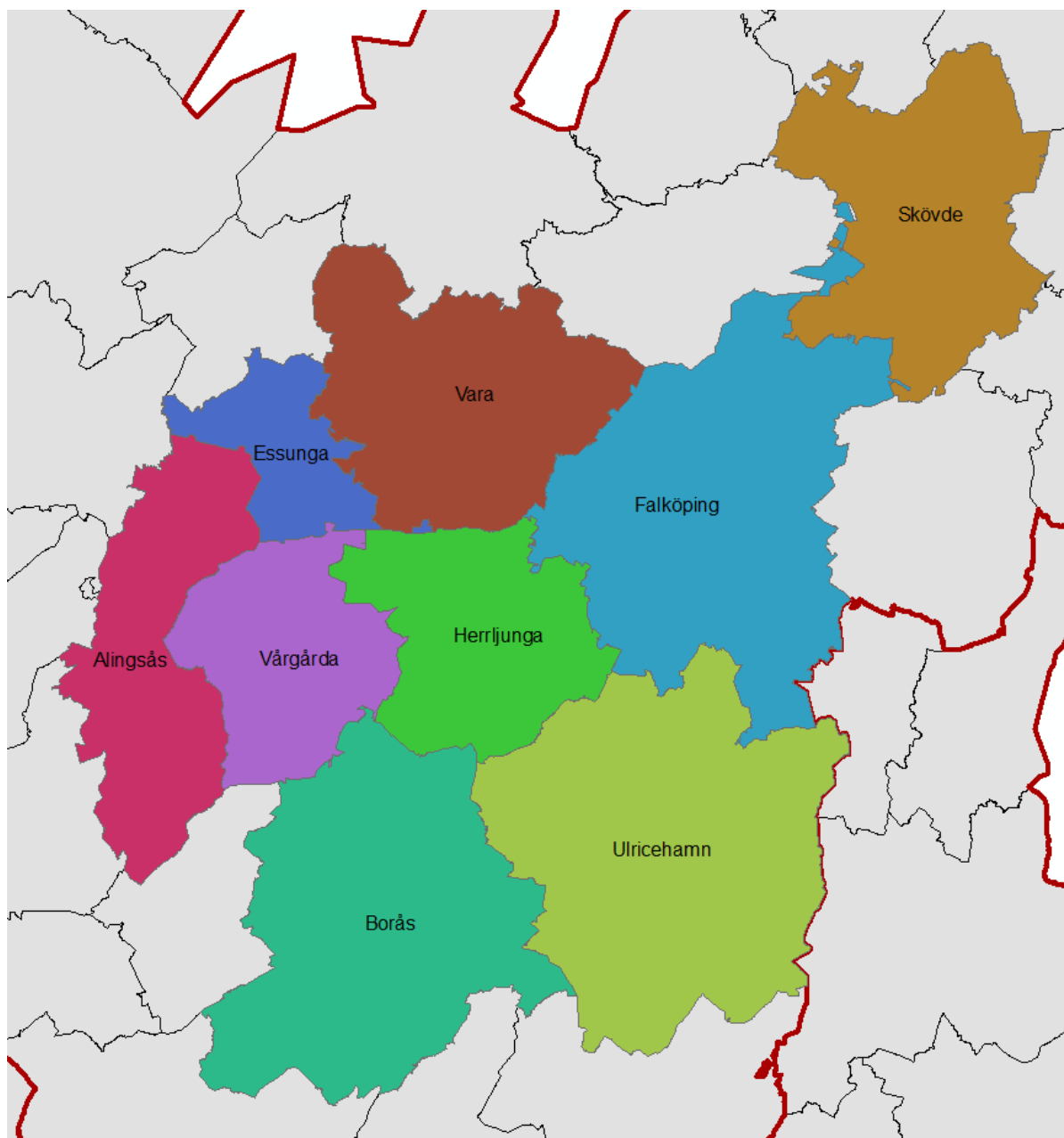
Återkallande av färdtjänstillståndet kan föranledas av;

- upprepade icke avbokade och icke genomförda beställda resor, s. k. bomresor
- att färdtjänstberättigad låter obehöriga nyttja färdtjänst,
- att färdtjänstberättigad ej följer beslutsordning avseende resesätt/fordonsval
- vid hotfullt uppträde samt vållande av obehag för medpassagerare/föraren eller
- vid alkohol- eller drogpåverkan i den omfattningen att det kan äventyra säkerheten för färdtjänstresan
- att färdtjänstberättigad skadar fordonet eller dess utrustning.

Om tillståndshavare folkbokfört sig i annan kommun upphör färdtjänstillståndet att gälla.

9. Avgifter

Vid färdtjänstresa utgår egenavgift och kommunfullmäktige beslutar om avgifterna. Information om avgifter och dess tillämpning finns i riktlinje Hantering av taxor och avgifter inom socialnämndens verksamhet.

Bilaga 1: Herrljunga kommuns färdtjänstområde